

Dosya Analiz / 23

Modern zamanlar ve Ramazanlar

Sözlerime bir Çin bedduası ile başlayayım: “İlginç zamanlarda yaşayasın”. Çinlilerin tam olarak neyi kastettiğini bilmiyorum ama her şeye sahip olduğu bir zamanda, modern insanın içinde bulunduğu yalnızlık ve değersizlik krizi ortada iken, ilginç zamanlar böyle bir şey olmalı.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL’ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunuyoruz...

Acınası Modern İnsan....

Gerçekten de modern zamanların yapayalnız insanı, diğer canlı türlerinden daha acınası bir durumda. Modern insan, doğaya, geleneğe, dine, değerlere, her türlü sınırlamalara başkaldırarak, sadece aklının otoritesine uyararak adeta tanrısallığını ilan etmiş durumda. Yapay zeka vb çabalarla ölümsüzlük arayışını sürdürüyor. Ne var ki yaratılışı tanrısal değil. Fani, yani ölümlü.

Tarihin başka bir döneminde, modern insan kadar sınırsız arzuları nedeniyle varlık içinde yokluğu, kitleler içinde yalnızlığı, her türlü imkanlar içinde çaresizliği aynı anda yaşayan başka bir dönem olmuş mudur bilemiyorum.

Modern insan... tüketim toplumunun kölesi.. Tabiatı, eşyayı, ilkeleri, değerleri, gelenekleri, tek kullanımlık hale getirip tüketen bir varlık..

Modern insanı, her şeyi tüketen bencilliğinden kurtaracak, bir an için durup, üstad Necip Fazıl’ın ifadesiyle “durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak/haykırsam kollarımı makas gibi açarak” dedirtecek ve titretip kendine döndürecek bir zaman dilimi olamaz mıydı? Kendini gözden geçirme fırsatı verecek bir geleneği, bir zaman dilimi? Acaba dinler, ideolojiler, düşünce biçimleri arasında

böyle bir gelenek var mıdır diye sorulacak olsa, Ramazan ayı herhalde tam da böyle bir arayışın yanıtıdır.

Orucun Anlamı

Modern insanı bu krizinden, bencilliğinden ve yalnızlığından kurtaracak şey sadece kendisi için yaşamamasıdır. Her şeyi kendi hazzının mezesi haline getirmemesidir. Ramazan, bütün yaptıkları ve yapmadıklarıyla, insana kendisini sorgulatacak bir aydır.

Bugün insanlığın en temel üç sorunu herhalde adaletsizlik, paylaşımsızlık ve farklılıklarla bir arada yaşayamamadır. Ramazan ayı bütün bu eksikleri tek başına giderebilecek bir aydır.

Oruç tutmak belki de en az belirli vakitler arasında bir şey yiyip içmemektir. Daha fazlası, bedeni bütün nimetlerden mahrum bırakırken, her türlü nimetin farkında olmaktır.

Oruç, insanı tüketim köleliğinden kurtarıp onu özgürleştirmenin bir başka adıdır.

Ramazanda oruç tutan sadece mide değildir. Dildir, zihindir, tutumlarımızdır. Tüm bedenimizi, her zerremizle her türlü kötülükten arındırma ayıdır Ramazan.

Oruç, öncelikle bir yürek temizliğidir. Sürekli başkasının sahip olduğundan daha fazlasına sahip olma arayışındaki insanın gönül detoksudur. Her şeye sahipken doyumsuzluğun, bir türlü tatmin olamamanın panzehiridir.

Paylaşım ve huzur ayı..

Ramazan, diller, ırklar, renkler, ideolojiler, dinler üstü bir paylaşım, birlik ve beraberlik ayıdır. İslamın evrenselliğinin belki de en estetik yansımasıdır. Müslüman toplumlarda yapılan geleneksel iftar davetlerinde, kurulan iftar çadırlarında, insana ne olduğu sorulmaz. Yunusca ifade etmek gerekirse, “Yaratılan hoş görülür, yaratandan ötürü”.

İftarların evrensel mesajı ve birleştiriciliği gayri Müslim toplumlarda da kendini hissettirir. Buralarda Müslüman topluluklar, komşularıyla, gayri Müslimlerle iftarlarını paylaşırlar. Bu evrensel mesaja bazı devletler de uymaktadırlar. Her yıl Beyaz Saray’da ve bazı batılı devlet mekanlarında iftar programları düzenlenmektedir.

Ramazan ayrıca, Türkiyeli sivil toplum kuruluşlarının ülke içinde ve dışında en fazla yardım yaptıkları, tüm dünyadan yetimleri, kimsesizleri, ihtiyaç sahiplerini en fazla sevindirdikleri zamanlardan biridir. Fitre, sadaka, zekat ve gönüllü bağışlarla ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarının karşılanması, sadece bir iyilik, gönüllü bir faaliyet değildir. Bunun ötesinde, bu paylaşımlar, insanların yokluklar, yoksunluklar nedeniyle, gasp, hırsızlık, yağma, terör gibi yanlış yollara sapmasını engelleyerek dünya barışına da çok önemli bir katkıdır. Verebilmek, infakta bulunabilmek, barış içinde huzurla yaşayabilmenin temelidir çünkü. En zengin ülke olmamasına rağmen, Türkiye gelir durumuna göre en fazla yardım yapan ülke konumuyla, sadece kimsesizlere değil, huzura ve barışa da katkı sunmaktadır.

İstatistikler ez az suç işleme oranlarının da Ramazan ayında olduğunu göstermektedir.

Hatırlama, kaynaştırma, barışma ayı

Ramazan Türkiye’de çok görünür yaşanır. İftarlar, sahur, teravihler, Kadir gecesi ve bu geceye has etkinlikler, davetler, şenlikler, sahur davulcuları, maniler... Bu etkinlikler bütün toplumu kucaklayıcı etkinliklerdir. Ramazan etkinlikleri asla bir öteki yaratmaz. Belki de milletimizin öteki

yaratmadan kendi varlığını gerçekleştirebilen dünyadaki nadir milletlerden biri olmasının bir nedeni de budur.

Ramazan bir hatırlama, kaynaşma ve barışma ayıdır. Öyle bir hatırla/n/ma ki, Ramazan sadece yaşayanların değil, aynı zamanda özellikle arefe günleri mezarların da ziyaret edildiği bir aydır. Mezar ziyaretleri, ölenlerden belki de çok daha fazla yaşayanlara bir şeyler verir. Şair Sezai Karakoç'un ifadesiyle "Mezarlardan yükselen bir bahar"ı yaşatır bize. Bu ziyaretler, dünya hayatının geçiciliğini hatırlatarak evrendeki ontolojik duruşumuzu da yerli yerine oturtur. İçinden çıkamadığımız devasa sorunları, vazgeçilmez gördüğümüz nesnelere, peşinden koştuğumuz nice şeyleri öylesine sıradanlaştırır ki... Mezar ziyaretleri bakışımızı, duruşumuzu her defasında bir kez daha düzeltir.

Ramazanlar aynı zamanda küskünlerin barıştığı, kırgınlıkların geride bırakıldığı bir barışma ayıdır. Komşuların, akrabaların, dost ve arkadaşların ziyaret edildiği bir aydır. Bayramlaşmalar, bayram ziyaretleri, modern insanı yalnızlığını, dostluğa, sohbete hasretini giderir. Türkiye'de ne mutlu ki, bir istatistiğe göre, insanlar bayramlarda %84 oranında sıla-i rahim yapıyorlarmış, yakınlarını ziyaret ediyorlarmış.

Sözlerimi bir teklifle bitireyim: Ramazan ayı, modern insanı zincirlerinden kurtaran, onu özgürleştiren, çevresine, topluma, diğer canlılara, tabiata karşı daha duyarlı hale getiren bereketi, huzura ve dünya barışına verdiği katkı ile UNESCO dünya somut olmayan kültürel mirasına alınması gereken bir aydır. Ya da dünya barışına katkı ödülleri, kişi ya da kurumlar dışında başka bir şeye verilecekse buna en uygun aday ramazan ayıdır.

Ramazanınız, Bayramınız kutlu olsun..

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL'ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunduk...